

Górnictwo kosmiczne jako element długoterminowej strategii surowcowej Polski?

Wprowadzenie do dyskusji

Mariusz T. Kłoda

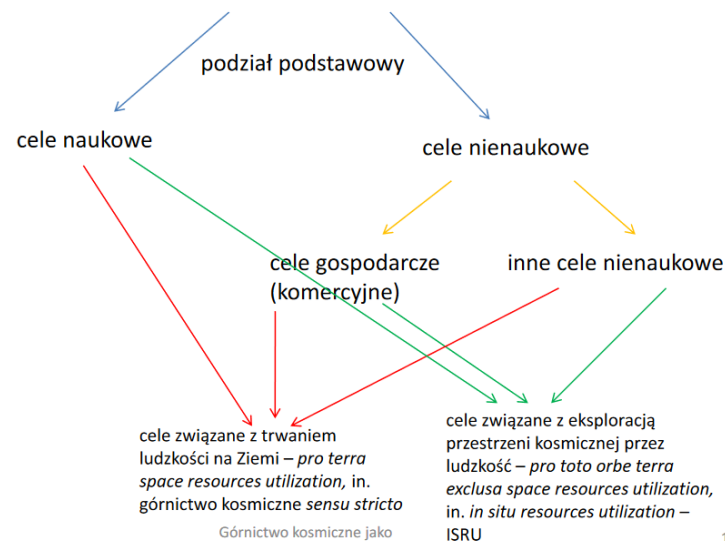
Ad Astra. Center for Space Policy and Law

WPiA UMK w Toruniu

Pojęcie „górnictwa kosmicznego”

→ Pojęcie „górnictwa kosmicznego” – działalność w przestrzeni kosmicznej w zakresie poszukiwania, pozyskiwania i wykorzystywania zasobów kosmicznych, realizowana w różnych celach

Górnictwo kosmiczne jako środek realizacji różnych celów

Tendencja w zakresie analizy zagadnienia górnictwa kosmicznego

→ Dyskusja na temat górnictwa kosmicznego (na płaszczyźnie międzynarodowej i krajowej) trwa od długiego czasu, ale zyskała poważanie na aktualności od około 2014 r. (USA – ustawa o asteroidach [ustawa asteroidalna] – nieprzyjęta]; następnie, pod koniec 2015 r., przyjęta ustawa o zapewnieniu konkurencji w zakresie komercyjnych wynoszeń w przestrzeń kosmiczną

→ W normatywny ślad za USA podążyły: Luksemburg (2017 r.), ZEA (2019 r.), Ukraina* (2019 r.), Japonia (2021 r.)

*Odniesienie w zakresie zasad ogólnych prowadzenia działalności kosmicznej

Górnictwo kosmiczne w kontekście Polski

→Polska, podobnie jak zdecydowana większość państw na świecie, nie ratyfikowała Układu normującego działalność państw na Księżycu i innych ciałach niebieskich z 1979 r. (art. 11 ust. 1 i 3 – „Księżyc i jego zasoby naturalne stanowią wspólne dziedzictwo ludzkości”; zasoby naturalne Księżyca „nie mogą stać się własnością Państw, międzynarodowych organizacji międzyrządowych lub nierządowych, organizacji krajowych lub jednostek nierządowych bądź osób fizycznych”*)

→2017 r., przyjęcie PSK – Polskiej Strategii Kosmicznej (poboczne odniesienie do eksploracji innych ciał niebieskich [Księżyc, Marsa, asteroid] w zakresie kierunku interwencji „Zainicjowanie udziału polskiego sektora kosmicznego w tzw. New Space”, w ramach celu szczegółowego nr 1 PSK)

→2017 r., powstanie konsorcjum EX-PL, którego celem była realizacja projektów z obszaru górnictwa kosmicznego (konsorcjantami były spółki z siedzibą na terytorium RP)

*Wg tłumaczenia P. Durys, F. Jasiński, Wybór aktów prawnych do nauki międzynarodowego prawa lotniczego i kosmicznego, Warszawa 1999, s. 309

Górnictwo kosmiczne w kontekście Polski – 2

→2018 r., podpisanie Porozumienia w sprawie współpracy w ramach zasobów kosmicznych między MPiR RP oraz MG WKL

→2018 r., Minister Środowiska inicjuje prace legislacyjne mające na celu opracowanie spójnych i kompleksowych ram prawnych w zakresie górnictwa kosmicznego (przerwane)

→2021 r., popisanie przez PAK Porozumień Artemidzkich (Artemis Accords) – sekcja 10 (Sygnatariusze stwierdzają, że pozyskiwanie zasobów kosmicznych nie stanowi ze swej istoty zawłaszczenia z art. II Układu o zasadach działalności Państw w zakresie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej, łącznie z Księżycem i innymi ciałami niebieskimi)

→2022 r., Prace Ministerialnej (MRiT) grupy roboczej ds. opracowania projektu ustawy o działalności kosmicznej (zgłaszane są propozycje wprowadzenia regulacji z zakresu górnictwa kosmicznego)

Górnictwo kosmiczne jako element długoterminowej strategii surowcowej Polski ?

→A. Dąbrowska-Niepytalska, Prawo w górnictwie kosmicznym, Polityka Surowcowa 2018, nr 3, s. 83-85; autorka była pracownikiem Departamentu Polityki Surowcowej Państwa i Analiz w Ministerstwie Środowisk

„W warunkach polskich ustanowienie ram prawnych dla działalności w obszarze górnictwa kosmicznego wpisuje się nie tylko w ogólną strategię rozwoju kraju, której celem jest wspieranie długoterminowego rozwoju gospodarczego oraz działań o charakterze innowacyjnym w przemyśle kosmicznym, ale także w Politykę Surowcową Państwa w kontekście spójnej i efektywnej polityki geologicznej oraz surowcowo-energetycznej, dotyczącej dostępu do surowców mineralnych”.